

Skatteministeriet

21. juni 2021
J.nr. 2021 - 4894

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 530 af 27. maj 2021 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Anne Honoré Østergaard (V).

Morten Bødskov

/ Uffe Mikkelsen

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvad det vil koste staten at ligestille samlevende med ægtefæller i relation til bo- og gaveafgiftspligt, således at ugifte samlevende sidestilles med ægtefæller ved arv? Ministerens svar bedes indeholde beregninger, der viser, hvordan det statslige provenu vil blive påvirket, hvis alle samlevende bliver ligestillet i forhold til arv og bo- og gaveafgift, hvis samlevende, der har været samlevende i 2 år eller mere bliver ligestillet, samt hvis man indførte krav til testamente for ligestilling, og henholdsvis 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 eller 100 pct. af de samlevende gjorde brug af muligheden.

Svar

Efter boafgiftsloven betales der en boafgift på 15 pct. af en arvebeholdning udover et bundfradrag på 308.800 kr. (2021-niveau). Af arv til arvinger udenfor den nærmeste familie skal der herudover betales en tillægsboafgift på 25 pct. (i alt 36,25 pct.)

Arv, der tilfalder afdødes ikkefraseparerede ægtefælle, er undtaget fra boafgift, hvorimod der skal betales boafgift, men ikke tillægsboafgift, af arv til en samlever, idet samleverne på visse betingelser regnes med til den nærmeste familie.

Ugifte samlevende har således en begunstiget afgiftsmæssig stilling, idet der ikke skal betales tillægsboafgift af arv, der tilfalder personer, der har haft fælles bopæl med afdøde i de sidste to år før dødsfaldet, og personer, der tidligere har haft fælles bopæl med afdøde i en sammenhængende periode på mindst to år, når den fælles bopæl er ophørt alene på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, eller en person, der på tidspunktet for dødsfaldet levede sammen på fælles bopæl med afdøde og venter, har eller har haft et barn sammen med afdøde, herunder også når den fælles bopæl er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig.

Den legale arveret omfatter ikke ugifte samlevende. Arv til ugifte samlevende forudsætter således oprettelse af testamente. Hvis arveretten udvides til at omfatte ugifte samlevende, kan der være administrative udfordringer i at afgrænse den relevante personkreds, hvis det skal ske uden testamente eller anden dokumentation. Det er ikke muligt ud fra registeroplysninger éntydigt at afklare, hvem der er ugift samlevende, fx er to personer, der bor på samme adresse, ikke nødvendigvis i et forhold.¹

Dertil kommer, at bo- og gaveafgiften ikke er registerunderstøttet, og der derfor ikke er data for, hvem der arver fra hvem og hvilke beløb, der arves. Der er ligeledes ikke registerunderstøttede data for testamente, hvilket kan være særlig relevant for ugifte samlevende. Beregningerne nedenfor er på den baggrund behæftet med usikkerhed.

¹ I beregningerne er der taget udgangspunkt i Danmarks Statistiks definition af samlevende og samboende par i en såkaldt e-familie. Samlevende er to personer, der ikke er i ægteskab eller registreret partnerskab med hinanden, og som har mindst ét fælles barn (ikke nødvendigvis hjemmeboende). Samboende er to personer af hvert sit køn med under 15 års aldersforskel, som ikke har fælles børn, og som ikke er i nært familieskab med hinanden. Der er tale om en statistisk afgrænsning, der kan omfatte par, der ikke er i et forhold, og som ikke nødvendigvis omfatter alle ugifte samlevende, der er i et forhold.

Det skønnes, at der årligt dør ca. 1.600 ugifte samlevende, hvoraf de ca. 1.400 har haft fælles bopæl med samleveren i mere end to år. Tilsammen efterlader de afdøde ugifte samlevende sig positive formuer på ca. 1,1 mia. kr.

Hvis alle ugifte samlevende ligestilles med gifte mht. boafgift af arv, skønnes det at medføre et mindreprovenu på ca. 135 mio. kr. i umiddelbar virkning og ca. 105 mio. kr. efter tilbageløb, jf. tabel 1. Hvis ligestillingen alene omfatter ugifte, der har været samlevende i mindst to år, skønnes et mindreprovenu på ca. 110 mio. kr. i umiddelbar virkning og ca. 85 mio. kr. efter tilbageløb.

Endelig skønnes det at medføre et mindreprovenu på ca. 60 mio. kr. i umiddelbar virkning og ca. 45 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd, hvis ugifte samlevende ligestilles med gifte, såfremt der er lavet testamente herom, og 50 pct. af de afdøde har gjort det.

Tabel 1. Provenumæssige konsekvenser af ændring i reglerne for boafgift for ugifte samlevende

Mio. kr. (2021-niveau)	Umiddelbar virkning	Virkning efter tilbageløb
Alle ugifte samlevende ligestilles med gifte ¹	-135	-105
Alle, der har været ugift samlevende i mere end 2 år, ligestilles med gifte ¹	-110	-85
Alle ugifte samlevende ligestilles med gifte, hvis der skrives testamente		
<i>Andel med testamente:</i>		
0 pct. ²	10	10
10 pct.	-5	-5
20 pct.	-20	-15
30 pct.	-35	-25
40 pct.	-45	-35
50 pct.	-60	-45
60 pct.	-75	-60
70 pct.	-90	-70
80 pct.	-105	-80
90 pct.	-120	-90
100 pct.	-135	-105

- Der findes ikke registerunderstøttede oplysninger om, hvor mange der har skrevet testamente til fordel for børn og samlever. Det er beregningsteknisk forudsat, at 1/3 af de afdøde ikke har skrevet testamente, 1/3 har skrevet testamente til fordel for samlever og 1/3 har skrevet testamente til fordel for særbørn eller fællesbørn.
- Hvis ingen skriver testamente, kan en ligestilling medføre et merprovenu ift. gældende regler. Det skyldes, at det i basisscenariet er forudsat, at en vis andel skriver testamente til fordel for samlever, jf. note 1, og at samlever er fritaget for tillægsboafgift, hvis parret har været samboende i mindst to år. I fravær af testamente og børn vil en del af arven dermed gå til en person eller institution, hvor der skal betales tillægsboafgift på 25 pct, hvilket medfører et merprovenu i forhold til gældende regler.

Kilde: Skatteministeriets beregninger baseret på data fra lovmodellens fuldtællinger fra 2018 og 2019.